

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 20.12.1999
KOM(1999) 680 slutlig

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som gemenskapen intar i det associeringsråd som inrättats genom Europaavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Lettland, å andra sidan, vad gäller antagande av bestämmelser för samordning av system för social trygghet

(framlagt av kommissionen)

MOTIVERING

Bakgrund

Europaavtalet som slutits mellan gemenskapen och Lettland¹ innehåller bestämmelser om samordning av system för social trygghet. Enligt Europaavtalet skall associeringsrådet genom beslut anta lämpliga bestämmelser för att det ovan nämnda målet skall uppnås. Ett förslag till ett sådant beslut från associeringsrådet bifogas och är detsamma för alla associerade länder i Central- och Östeuropa. Den 20 april 1999 rådfrågades medlemsstaterna inom ramen för Administrativa kommittén för social trygghet för migrerande arbetare. Kandidatländerna har också informerats om ett möte som kommer att hållas den 28 maj 1999.

Ett av Europaavtalens mål är att tillhandahålla ett lämpligt ramverk för en stegvis integrering av de associerade länderna i gemenskapen. Därför innebär Europaavtalen med länderna i Central- och Östeuropa ett steg mot deras anslutning till gemenskapen. Detta slutmål har beaktats i det bifogade förslaget till associationsrådets beslut såtillvida att det grundar sig på gemenskapens regelverk inom detta område och särskilt på förordning (EEG) nr 1408/71². Med hänsyn till ungerska författningsdomstolens utslag nr 30/98, har emellertid ingen direkt hänvisning till gemenskapens regelverk³ gjorts. I stället innehåller det förslaget till beslut en bilaga I som införlivar texten till förordning (EEG) nr 1408/71, vilket gör det möjligt att tillämpa regler som motsvarar gemenskapsrättens bestämmelser på området.

Gemenskapen har redan tidigare haft anledning att utarbeta bestämmelser som liknar de som måste antas för att säkerställa genomförandet av det ovan nämnda avtalet, särskilt associeringsrådets EEG-Turkiet beslut nr 3/80 som grundar sig på artikel 39⁴ i tilläggsprotokollet till Ankara-avtalet.

Rättslig grund

Förslaget till associeringsrådets beslut grundar sig på artiklarna 38, 39 och 40 i Europaavtalet med Lettland.

På grundval av Europaavtalet kan ett samordningssystem som lägger grunden till särskilt följande upprättas:

1. Medborgare i de associerade länderna i Central- och Östeuropa, vilka är lagligt anställda i en medlemsstat, och deras familjemedlemmar får
 - a) sammanlägga försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder som fullgjorts enligt lagstiftningen i en eller flera medlemsstater för förvärvande av rätt till pensioner och livräntor som erhålls på grundval av ålderdom, invaliditet och dödsfall, liksom till medicinsk vård,

¹ EGT L 26, 2.2.1998, s. 3.

² Jfr den kodifierade versionen. EGT L 28, 30.1.1997.

³ I sin dom förklarar den ungerska domstolen att de ungerska myndigheterna enligt författningen inte kan tillämpa bestämmelser i gemenskapsrätten, eftersom de inte har medverkat i utformningen av gemenskapsrätten.

⁴ Beslut nr 3/80 av den 19 september 1980, EGT C 110, 25.4.1983, s. 60.

- b) till det kandidatland som är ursprungsland exportera pensioner eller livräntor som erhålls på grundval av ålderdom, dödsfall, olycksfall i arbetet eller arbetssjukdom, eller på grundval av invaliditet som följer av detta,
 - c) erhålla betalningar av familjebidrag till familjemedlemmar som är lagligt bosatta med arbetstagaren.
2. Arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat och lagligt anställda inom ett associerat lands territorium samt deras familjemedlemmar

får i tillämpliga delar beviljas de fördelar som avses i punkt 1 b och 1 c ovan.

Det bör betonas att i enlighet med bestämmelserna i Europaavtalet kommer förslagen till beslut inte på något sätt att påverka de rättigheter och skyldigheter som följer av de bilaterala avtal som slutits mellan en medlemsstat och ett associerat land, om det bilaterala avtalet erbjuder de berörda en mer gynnsam behandling.

Förslag

Det bifogade förslaget till associeringsrådets beslut innehåller a) bestämmelser om skyldigheter som åligger varje avtalsslutande part och b) bestämmelser som endast berör medlemsstaternas skyldigheter gentemot arbetstagare från de associerade länderna.

- Del I, III och IV rör medlemsstaterna och de associerade länderna.
- Del II gäller enbart medlemsstaterna.

Mot bakgrund av det ovan nämnda uppmanar kommissionen rådet att godkänna det bifogade förslaget till associeringsrådets beslut.

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som gemenskapen intar i det associeringsråd som inrättats genom Europaavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Lettland, å andra sidan, vad gäller antagande av bestämmelser för samordning av system för social trygghet

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 42 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag, och

av följande skäl:

Artikel 39 i Europaavtalet som undertecknats av Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Lettland, å andra sidan, föreskriver att associeringsrådet genom beslut skall anta lämpliga bestämmelser för att genomföra det mål som fastställs i artikel 38.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Den ståndpunkt som gemenskapen intar inom det associeringsråd som inrättats genom Europaavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Lettland, å andra sidan, vad gäller bestämmelser för den samordning av system för social trygghet som avses i Europaavtalet, skall grunda sig på det förslag till associeringsrådets beslut som bifogas detta beslut.

Utfärdat i Bryssel

*På rådets vägnar
Ordförande*

BILAGA

**ASSOCIERINGSRÅDET MELLAN
EUROPEISKA UNIONEN
OCH REPUBLIKEN LETTLAND**

– Associeringsrådet –

ASSOCIERINGSRÅDETS BESLUT nr .../99

**Upprättat genom Europaavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras
medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Lettland, å andra sidan**

av den

**om bestämmelser för samordning av system för social trygghet som omfattas av
Europaavtalet**

ASSOCIERINGSRÅDET HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av avtalet om inrättande av en associering mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Lettland, å andra sidan, särskilt artiklarna 38, 39 och 40 i detta, och

av följande skäl:

Artikel 38 i det nämnda avtalet gäller samordning av de sociala trygghetssystemen i Lettland och i medlemsstaterna och i denna artikel fastställs principerna för detta samarbete.

Enligt artikel 39 i det nämnda avtalet skall associeringsrådet genom beslut anta lämpliga bestämmelser för att genomföra det mål som fastställts i artikel 38.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

DEL I - ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Definitioner

I detta beslut används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- a) Arbetstagare används i betydelsen anställd enligt artikel 1 i bilaga I eller enligt lagstiftningen i Lettland.
- b) Gränsarbetare, säsongarbetare, familjemedlem, efterlevande, bosättning, vistelse, behörig stat, försäkringsperiod, anställningsperiod, bosättningsperiod, förmåner och pensioner, familjeförmåner och familjebidrag, dödsfallsärsättningar används i den betydelse som anges i artikel 1 i bilaga I.
- c) Lagstiftning, behörig myndighet, institution, behörig institution, institution på bosättningsorten, behörig stat används för varje medlemsstat och för Lettland i den betydelse som anges i artikel 1 i bilaga I.

Artikel 2

Personkrets

Om inte annat föreskrivs gäller detta beslut

- a) arbetstagare som är medborgare i Lettland, som är lagligt anställda i en medlemsstat och som omfattas av eller har omfattats av lagstiftningen i en eller flera medlemsstater, samt deras familjemedlemmar och efterlevande,
- b) arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat, som är lagligt anställda i Lettland och som omfattas av eller har omfattats av lagstiftningen i Lettland, samt deras familjemedlemmar och efterlevande,

Artikel 3

Likabehandling

- 1. Om inte annat följer av de särskilda bestämmelserna i detta beslut har medborgare i Lettland, för vilka detta beslut gäller och som är bosatta inom en medlemsstats territorium, samma skyldigheter och rättigheter enligt en medlemsstats lagstiftning som denna medlemsstats egna medborgare.
- 2. Om inte annat följer av de särskilda bestämmelserna i detta beslut har medborgare i en medlemsstat, för vilka detta beslut gäller och som är bosatta i Lettland, samma skyldigheter och rättigheter enligt lagstiftningen i Lettland som Lettlands egna medborgare.

3. Bestämmelserna i punkterna 1 och 2 skall gälla rätten att välja ledamöter till organen inom det sociala trygghetssystemets institutioner eller att delta i nomineringen av sådana ledamöter men skall inte påverka medlemsstaternas författningsbestämmelser om valbarhet eller metoder för nomineringen.

Artikel 4

Sakområden

1. Med beaktande av de särskilda bestämmelser som detta beslut innehåller, gäller det all lagstiftning om följande grenar av social trygghet:
 - a) Förmåner vid sjukdom och moderskap.
 - b) Förmåner vid invaliditet.
 - c) Förmåner vid ålderdom.
 - d) Förmåner till efterlevande.
 - e) Förmåner vid olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar.
 - f) Dödsfallsersättningar.
 - g) Förmåner vid arbetslöshet.
 - h) Familjeförmåner.
2. Detta beslut gäller alla allmänna och särskilda system för social trygghet, oavsett om de bygger på avgiftsplikt eller inte, och system där en arbetsgivare eller en redare har ansvar för förmåner som nämns i punkt 1.
- 2a. Detta beslut gäller också särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner som utges enligt en annan lagstiftning eller andra system än de som avses i punkt 1 eller som inte omfattas på grund av punkt 4, när sådana förmåner har till syfte att
 - a) antingen täcka de risker som omfattas av de försäkringsgrenar som anges i punkt 1 a–f, i stället för eller som tillägg till andra förmåner, eller
 - b) uteslutande ge särskilt skydd för funktionshindrade.
- 2b. Detta beslut gäller inte bestämmelser i en medlemsstats lagstiftning, eller i lagstiftningen i Lettland som rör särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner som anges i bilaga II.B vars tillämpningsområde är begränsat till en del av dess territorium.
3. Bestämmelserna i del II avdelning II i detta beslut skall dock inte påverka författningsbestämmelser om en redares ansvar.

4. Denna förordning gäller inte social eller medicinsk hjälp, förmåner till offer för krig eller dess följder eller särskilda system för offentligt anställda och personer som behandlas som sådana.

Artikel 5

De avtalsslutande parternas förklaringar om detta besluts tillämpningsområde

I förklaringar som skall anmälas och offentliggöras enligt artikel 19 skall medlemsstaterna och Lettland närmare ange den lagstiftning och de system som avses i artikel 4.1 och 4.2, de särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner som avses i artikel 4.2a, samt de minimiförmåner som avses i artikel 50 i bilaga I.

Artikel 6

Bortseende från krav på bosättning – obligatorisk försäkrings inverkan på återbetalning av avgifter

1. Om inte annat föreskrivs i detta beslut får förmåner vid ålderdom eller till efterlevande, pensioner vid olycksfall i arbetet eller arbetssjukdomar samt kontantförmåner vid invaliditet som härrör från dessa olycksfall eller sjukdomar, vilka förvärvats enligt en eller flera medlemsstaters lagstiftning eller lagstiftningen i Lettland inte minskas, ändras, innehållas, dras in eller konfiskeras med anledning av att mottagaren är bosatt inom Lettlands territorium respektive i en annan medlemsstat än den där institutionen med ansvar för betalningen finns.
2. Om återbetalning av avgifter enligt en medlemsstats lagstiftning eller lagstiftningen i Lettland förutsätter att en person inte längre omfattas av obligatorisk försäkring, skall detta villkor inte anses uppfyllt så länge denne omfattas av obligatorisk försäkring som arbetstagare enligt en annan avtalsslutande parts lagstiftning.

Artikel 7

Särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner

1. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 6 och del II och avdelning II skall personer för vilka detta beslut gäller erhålla de särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner som avses i artikel 4.2a, uteslutande inom den medlemsstats territorium där de är bosatta och i enlighet med lagstiftningen i den staten under förutsättning att förmånerna är förtecknade i bilaga II. Förmånerna skall utges och bekostas av institutionen på bosättningsorten.
2. Om rätten till en förmån som avses i punkt 1 enligt en medlemsstats lagstiftning eller lagstiftningen i Lettland utges i form av ett tillägg vid uppbärande av en förmån som omfattas av artikel 4.1 a–f och ingen sådan förmån utbetalas enligt denna lagstiftning, skall varje motsvarande förmån

som beviljas enligt en annan avtalsslutande parts lagstiftning behandlas som en förmån som beviljas enligt den förstnämnda statens lagstiftning för rätt till tillägget.

3. Om rätten till en handikapp- eller invaliditetsförmån som omfattas av punkt 1 enligt en medlemsstats lagstiftning eller lagstiftningen i Lettland är förenad med villkor om att funktionshindret eller invaliditeten skall vara konstaterat första gången inom den medlemsstatens territorium, skall detta villkor anses vara uppfyllt om en sådan diagnos första gången ställs inom en annan avtalsslutande parts territorium.

Artikel 8

Indexering av förmåner

De föreskrifter om indexering av förmåner som finns i en medlemsstats lagstiftning eller i lagstiftningen i Lettland skall gälla förmåner som utges enligt den lagstiftningen och tillämpas med beaktande av bestämmelserna i detta beslut.

Artikel 9

Förhindrande av sammanträffande av förmåner

För att tillämpa bestämmelserna i en medlemsstats lagstiftning eller i lagstiftningen i Lettland om minskning, innehållande eller indragning av förmåner beräknade enligt detta beslut, skall bestämmelserna i artikel 12 i bilaga I gälla.

DEL II – BESTÄMMELSER OM TILLÄMPNINGEN AV MEDLEMSSTATERNAS SYSTEM FÖR SOCIAL TRYGGHET PÅ ARBETSTAGARE FRÅN LETTLAND

AVDELNING I – BESTÄMMANDE AV TILLÄMPLIG LAGSTIFTNING

Artikel 10

Arbetstagare som är medborgare i Lettland för vilka detta beslut gäller skall omfattas av endast en enda medlemsstats lagstiftning. Denna lagstiftning skall bestämmas enligt bestämmelserna i artiklarna 13, 14, 14b, 14c, 14d, 15, 17 och 17a i bilaga I.

AVDELNING II – SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR OLIKA SLAG AV FÖRMÅNER

KAPITEL 1

SJUKDOM OCH MODERSKAP

Artikel 11

Arbetstagare som är medborgare i Lettland samt deras familjemedlemmar för vilka detta beslut gäller har rätt till förmåner vid sjukdom enligt de föreskrifter och på de villkor som anges i artiklarna 18–36 i bilaga I.

KAPITEL 2

INVALIDITET

Artikel 12

Arbetstagare som är medborgare i Lettland för vilka detta beslut gäller har rätt till förmåner vid sjukdom enligt de föreskrifter och på de villkor som anges i artiklarna 37–43 i bilaga I.

KAPITEL 3

ÅLDERDOM OCH DÖDSFALL (PENSIONER)

Artikel 13

Arbetstagare som är medborgare i Lettland för vilka detta beslut gäller har rätt till förmåner vid ålderdom enligt de föreskrifter och på de villkor som anges i artiklarna 44–51 i bilaga I.

KAPITEL 4

OLYCKSFALL I ARBETET OCH ARBETSSJUKDOMAR

Artikel 14

Arbetstagare som är medborgare i Lettland för vilka detta beslut gäller har rätt till förmåner vid olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar enligt de föreskrifter och på de villkor som anges i artiklarna 52–63 i bilaga I.

KAPITEL 5

ERSÄTTNING VID DÖDSFALL

Artikel 15

Arbetstagare som är medborgare i Lettland för vilka detta beslut gäller har rätt till förmåner vid dödsfall enligt de föreskrifter och på de villkor som anges i artiklarna 65 och 66 i bilaga I.

KAPITEL 6

FAMILJEFÖRMÅNER

Artikel 16

Arbetstagare som är medborgare i Lettland för vilka detta beslut gäller har rätt till familjeförmåner för de familjemedlemmar som lagligt är bosatta på den behöriga statens territorium, enligt de föreskrifter och på de villkor som anges i den statens lagstiftning.

DEL III - DIVERSE BESTÄMMELSER

Artikel 17

För tillämpning av detta beslut skall bestämmelserna i artiklarna 84–93 i bilaga I gälla för förhållandena mellan de avtalsslutande parterna.

DEL IV – ÖVERGÅNGS- OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 18

Övergångsbestämmelser

1. Ingen rätt skall förvärfas enligt detta beslut för en period före den dag då beslutet började gälla.
2. Alla försäkringsperioder och i förekommande fall alla anställnings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt en medlemsstats lagstiftning före den dag då beslutet började gälla skall beaktas vid fastställande av rätt till förmåner enligt bestämmelserna i del II i detta beslut.

3. Om inte annat följer av bestämmelserna i punkt 1 skall rätt till förmåner enligt detta beslut förvärfvas även om rätten hänför sig till ett försäkringsfall som inträffade före den dag då beslutet började gälla.
4. Varje förmån som inte har beviljats eller som har innehållits på grund av en persons medborgarskap eller bosättningsort skall efter ansökan av honom beviljas eller utges från och med den dag då detta beslut började gälla, under förutsättning att den rätt till förmån som tidigare har fastställts inte har medfört utbetalning av ett engångsbelopp.
5. Rättigheter för personer, som har beviljats pension före den dag då detta beslut började gälla, kan på begäran av den berörda personen omprövas med beaktande av bestämmelserna i detta beslut.
6. Om den ansökan som avses i punkt 4 eller 5 lämnas in inom två år från den dag då detta beslut började gälla skall rättigheter som har förvärvats enligt detta beslut gälla från denna dag, och bestämmelserna i en annan medlemsstats lagstiftning eller i Lettlands lagstiftning om förverkande av eller begränsning i rätten till förmåner kan inte åberopas mot den berörda personen.
7. Om den ansökan som avses i punkt 4 eller 5 lämnas in efter utgången av tvåårsperioden efter den dag då detta beslut började gälla, skall rättigheter som inte har förverkats eller inte har fallit bort genom en tidspärr gälla från den dag då ansökan lämnades in, såvida inte förmånligare bestämmelser gäller enligt en medlemsstats lagstiftning eller enligt Lettlands lagstiftning.

Artikel 19

1. De anmälningar som avses i artikel 5 skall sändas till associeringsrådets ordförande. De skall ange den dag då de berörda lagarna och systemen träder i kraft.
2. Anmälningar enligt bestämmelserna i punkt 1 skall offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 20

Två eller flera medlemsstater eller Lettland och en eller flera medlemsstater kan vid behov sluta avtal med varandra som syftar till att komplettera de administrativa tillämpningsföreskrifterna för detta beslut.

Artikel 21

Varje avtalsslutande part skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra detta beslut.

Utfärdat i

På associeringsrådets vägnar

.....

BILAGA I

Bilaga 1 innehåller texten till förordning (EEG) nr 1408/71 i den kodifierade version som offentliggjordes den 30 januari 1997 (EGT L 28).

BILAGA II

A. Särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner

A. Belgien

.....

B. Danmark

.....

C. Tyskland

.....

D. Spanien

.....

E. Frankrike

.....

F. Grekland

.....

G. Irland

.....

H. Italien

.....

I. Luxemburg

.....

J. Nederländerna

.....

K. Österrike

.....

L. Portugal

.....

M. Finland

.....

N. Sverige

.....

O. Förenade kungariket

.....

P. Lettland

.....

B. Särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner enligt artikel 4.2b som inte omfattas av beslutets tillämpningsområde

A. Belgien

.....

B. Danmark

.....

C. Tyskland

.....

D. Spanien

.....

E. Frankrike

.....

F. Grekland

.....

G. Irland

.....

H. Italien

.....

I. Luxemburg

.....

J. Nederländerna

.....

K. Österrike

.....

L. Portugal

.....

M. Finland

.....

N. Sverige

.....

O. Förenade kungariket

.....

P. Lettland

.....